

31.10.1940

Sevgili Yengeciğim,

Nazım, resmimi beğendiğini söyledi. Pek arslan gibi çıktım canım. Ben de pek beğendim. Duvarda uslu uslu asılı duruyor. Küfür etmiyor, kahkahalarla gülmüyor. Bir akıllı Kemal Tahir vesselam. Ben kendimi bu kadar hareketsiz gördükçe yadırgıyorum. Burada fevkalade iyiyiz. Havalar düzgün gidiyor. Günde bir saate indirilen bahçeye çıkmak müsaademizi “Hiç lüzumu yok. Güneşi ve havayı ne yapacaklar.” diye düşünerek büsbütün geri aldılar. İçerde yatıyoruz. Zaten de cezamız “mahpusta yatmak” olduğundan hayatımızdan memnun kalmamaya sebep yok. Bayan Nudiye’yi Ankara’ya sevke karar verdilerdi. Lakin şimdilik gidemiyor. Mahkemeye verdiler. Ceza mahkemesi bitinceye kadar buralarda bulunacakmış.

Yarın şeker bayramı. Bayramlarda insan sevdiklerini arıyor, yarın bütün gün seni iki misli arayacağız.

Benim Sinop’a gitme işinden şimdilik bir haber çıkmadı. (Burada geçinemiyorum. Aç kalıyorum. Biraderimin yanına gönderin.) diye müracaat etmişim. İki, iki buçuk aydır bir haber çıkmadı. Eski bir atalar sözü var: Zenginin gönlü oluncaya kadar fukaranın canı çıkarmış. İnşallah bu darb-ı mesel haksız zuhur eder. Bu seferlik benim canım çıkmadan sevkıyatıma dair emir sâdır olur.

Aç, tok, neşeli, somurtkan çalışıyorum. Kendimden memnunum. Hikayeler yazıyorum. Sana okuyamadığım için üzülmesem, keyfime diyecek yok.

Kemal hala mektup alıyor mu diye sormuşsun. Maalesef üçüncü mektuptan sonra bir daha mektup gelmedi. Üç mektup da bu küçücük eğlence için kafidir.

Beni dava eden Salim adlı zatın kim olduğunu bir türlü bulup çıkaramadım. Herhalde takdir edersin mutlaka dayak yemeyi hak etmiş rezillerden birisidir. Malum ya ben iyice zıddına basılmazsa kuzu gibi herifimdir. Kim bilir ne halt etti. Dayak atmanın cezası 3 ay mıdır? Hakimler bizim hakkımızda “fazla delil arayacak kadar safdil” olmadıklarından herhalde bunun ilamı da temyizden tasdik edilerek gelir. Diyeceksin ki temyizden tasdik edilmesi için senin de bir şeyler söylemen lazım. Ne lüzum var. Zaten 15 seneye mahkum edilmiş bir vatandaştır, 3 ay için gözyaşı dökmez deyiverirler.

Bu dava, Sinop’a naklim muamelesinden evvel biter de, ceza haberini getirirse hiç şaşmam. Her tarafta sürat olmaz ya, ceza verirken süratli davranılır, biraderinin yanına göndermek için ağır alınır. Bu suretle iki sürat birbirini tamamlar, iş yürümüş olur.

Bize kitap göndermesi için Yedigün mecmuası sahibi Sedat Simavi’ye mektup yazmıştım. Cevap çıkmadı. Sen de mutlaka Naci’ye söylemişsindir. Kitapsız kaldık.

İstanbul gazeteleri geldiği zaman da pek memnun oluyoruz. Bize onlar daha medeni geliyor. Alıştık besbelli. Ulus gazetesine bir seneye yakındır devam ettiğimiz halde yabancılığımız devam ediyor.

Ne olur Celal’e telefon etsen de okuduğu Fransızca ve Türkçe romanlardan yollasa...

Ben burada kitapsızlıktan bunaldım, (Ahmediye), (Muhammediye) isimli din kitaplarını bile harıl harıl okuyorum.

Nazım’ın şiirleri hakkında ben de tıpatıp senin gibi düşünmüştüm. Bana da evvela çok kuru, çok noksan gibi geldilerdi. Fakat anlamaya cehd ettim. En son şiiri –Çankırı Gecesi’ni- hatta yer yer pek şatafatlı, parlak, hatta -inanır mısın- lüzumsuz yere heyecanlı ve çalımlı buldum. Nazım mutlaka ileri, pek ileri bir iş yapıyor. Ve mutlaka muvaffak olacak. Edebiyatında onun getirdiği korkunç yenilikleri gene kendi hamlesinde pek eskimiş hatta hâyîde bulacağız. Bu suretle, Nazım hayatında yeni devreye başlıyor. En büyük ve cihanşümul eserlerini şimdiden sonra verecektir.

Bu yeni şiir tarzı kanunlarını henüz meydana çıkarmadı. Daha doğrusu derli, toplu ve başlangıçlı, sonlu bir hale gelmedi. Bu yeni şiir -hatta edebiyat telakkisi- nizamlarını bulunca nesre-hikayeye ve romana- nasıl tatbik edeceğimizi de bulmuş olacağız. Ben şimdilik hikayelerimi malum ve klasik tarzda yazıyorum. Ufak tefek şekil hususiyetleri olacak. Ama, pek mühim değil.

Nazım’ın şiirlerini tekrar okuduktan sonra fikrini mufassalan yaz. Mamafih Nazım sana yeni araştırmalarıyla ne yapmak istediğini yazmalıdır. Bilmem yazdı mı? Onlar şüphesiz kuru olmakla beraber iyi şiirlerdi. Lakin muayyen bir hedefe doğru yürüdükleri noktasından gözden geçirilmesi daha faydalı olacaktır. Yani denemeleri ilmi bir gözle tetkik etmek kabildir.

Sana daha neler yazmalıyım.

Yeni maniler var ister misin? Epey var. Hikayeleri müsvedde halinde yazmaktan baş alabilsem sana birer kopyalarını yollar, fikrinden istifade ederdim.

Yarı yarıya yolculuğa hazırlanmak iki elimi sımsıkı tutuyor.

Mektuplarında üst üste (kışın çıkarsanız) diye yazarsın. Kış geliyor. İnşallah bu bizim uğradığımız rezalet düzelir de kavuşuruz.

İstanbul gözümde tütüyor.

Onu ne kadar seviyormuşum. Düşündükçe içim titriyor.

Denizine, güneşine, tepelerine ve ağaçlarına da benim yerime bakıver.

Mehmed ne yapıyor? Gene fotoğraf çekiyor mu? Çektiği iyi resimlerden isteyeceğim ya fotoğraf reçetesini kırdığım için yüzüm yok.

Sahi aklıma geldi. Kırdığım aleti tamir ettirmek kabil oldu muydu?

Yoksa, olmadı da resmen ödendi mi?

Son günlerde okuduğun kitaplardan bahseden bir mektup yazsana.

Ne dersen de, meşhur amerikan muharriresi bayanın (Ana) romanını ben hala beğenemedim.

Maksim Gorki'nin kitabını bulabildin mi? (Trois Russes) adlı bir tetkik eseri. Leo N. Tolstoy:Andreef Çehof'dan hatıralarını anlatıyor. Enfes bir şey vesselam. Bul da mutlaka oku.

Geçen gün Alfonse Dode'nin (Taraskonlu Tartaren) adlı romanını da okudum. Çok eskiden okumuştum. O zaman pek beğenmişim.

Beter bir şey imiş. Uydurma bir şey. Eskiden de ahdim vardı. Küçükken okuduğum kitapları, eski lezzetlerini kaybetmemek için bir daha okumayacaktım. Bir aziz dost kaybetmek gibi hazin oluyor.

Halbuki Taraskonlu Tartaren ne sevimli adamdı vaktiyle.

Şimdi Emile Zola'dan bir başka roman okuyorum. Adı (Rüya) daha başındayım. Bakalım neyin rüyası. Bir roman daha var. O da Alfonse Dude'nin (Tartaren Alplerde). Bunu eskiden okumamıştım. Nasıl? merak ediyorum. Bir şey daha merak ediyorum. Alfonse Dode'nin (Değirmenimden Mektuplar) kitabını da böyle inkisar-ı hayalle mi okuyacağım.

Aman sevgili yengeciğim. Bize ne yap yap iyisinden bir kaç macera romanı gönder. Seyahat, haydutluk hatta polis romanı olsun.

Polis romanında bir mahzur var. Biz çok polis romanı okuduk. Gene okuduklarımızdan biri rastlar.

Buna ihtiyacımız var. Macera romanlarını ne yap yap bul gönder.

Valideniz hanıma hürmetler ederim.

Nazım'ın annesine de hürmetler ederim.

Vedat' a, Fehamet'e selam ve hürmetler.

Mehmed'e ve Suzan'a selam ederim.

Ahmet'e selam.

Gözlerini hasretle öperim sevgili yengeciğim.

Kemal TAHİR